जोडपत्र–3 (KYC दस्तऐवजांचे)
सदस्य, अधिकृत व्यक्ती आणि अशीलाचे हक्क आणि कर्तव्ये /SEBI आणि कमॉडिटी एक्सचेंजेसनी विहीत केल्याप्रमाणे

1. अशील त्याच कमॉडिटीज/करारात/इतर सलेखांमध्ये गुंतवणूक/ करतील ज्यांना एक्सचेंजेस/SEBIच्या नियम, उपकलमे आणि व्यावसायिक नियम/ नियमनांमध्ये केलेल्या व्याख्येप्रमाणे आणि त्याखाली वेळोवेळी निर्गमित करण्यात आलेल्या परिपत्रकांनुसार/नोटीसांनुसार व्यवहारांसाठी मान्यता दिली गेली आहे.

2. सदस्य, अधिकृत व्यक्ती आणि अशील एक्सचेंजेसचे नियम, उपकलमे आणि व्यावसायिक नियम आणि त्याखाली निर्गमित केलेल्या परिपत्रकांशी/नोटीसेसशी आणि /SEBIच्या नियम आणि नियमनांशी आणि वेळोवेळी अंमलात असू शकतील अशा सरकारी प्राधीकरणांच्या अधिसूचनांशी बांधील असतील.

3. अशील सदस्याच्या कमॉडिटिज आणि/किंवा डेरिव्हेटिव्ज करारांमध्ये व्यवहार करण्याच्या क्षमतेबाबत आणि सदस्यामार्फत आदेशांची कार्यवाही करण्याची इच्छा आहे, याबाबत स्वतःचे समाधान करून घ्यावे आणि अशीलाने सदस्यामार्फत आदेशांची कार्यवाही करण्यापूर्वी अशा क्षमतेबाबत स्वतःचे समाधान करून घेणे वेळोवेळी चालूच ठेवावे.

4. सदस्याने अशीलाचा अस्सलपणा आणि आर्थिक भक्कमपणाबाबत आणि पुरविण्यात येणाऱ्या सेवांशी संबंधित गुंतवणूकींच्या उद्दिष्टांबाबत सातत्याने समाधान करून घ्यावे.

5. सदस्याने अशीलाला कोणत्याही मर्यादा, दायित्वे आणि सदस्य ज्या क्षमतेत काम करतो त्यासह करावयाच्या व्यवसायासाठी सदस्याच्या दायित्वाच्या नेमक्या स्वरुपाबाबत जागरुक करावे.

6. व्यावसायिक व्यासंगाच्या आवश्यकता
   a. वित्तीय करारामध्ये प्रवेश करताना किंवा त्याअंतर्गत कोणतीही दायित्वे फेडताना सदस्याने व्यावसायिक व्यासंगाचे पालन केले पाहिजे.
   b. "व्यावसायिक व्यासंग" म्हणजे अशा कौशल्य आणि काळजीचे मानक जे सदस्याने अशीलाबाबत वाजवी अंमलात आणणे अपेक्षित असेल, पुढील गोष्टींच्या योग्य प्रमाणात–
      i. प्रामाणिक बाजार पध्दती;
      ii. सद्भावाचे तत्व;
      iii. अशीलाचे ज्ञान, अनुभव आणि कौशल्याची पातळी;
      iv. अशील घेत असलेल्या वित्तीय उत्पादन* किंवा वित्तीय सेवांमध्ये असलेल्या जोखमीचे स्वरूप आणि प्रमाण आणि
      v. अशील सदस्यावर किती अवलंबून आहे.

   *कमॉडिटी डेरिवेटिव कॉन्ट्रॅक्ट

7. अधिकृत व्यक्ती सदस्याला आवश्यक ते सहाय्य करेल आणि स्टॉक ब्रोकरला त्याच्या अशीला(लां) शी करण्यात येणाऱ्या सर्व व्यवहारांत सहकार्य करेल.

अशीलाची माहिती

8. अशीलाने "खाते उघडण्याच्या प्रपत्रात" सदस्याला आवश्यक असलेले सर्व तपशील कमॉडिटी एक्सचेंजेसने/SEBIने वेळोवेळी बंधनकारक केलेल्या समर्थनार्थ कागदपत्रांसह पुरवावा.

9. अशीलाने खाते उघडण्याच्या कागदपत्रांतील सर्व बंधनकारक तरतूदींशी स्वतःला चांगले परिचित करून घ्यावे. सदस्याने विनिर्दिष्टीत केलेली कोणतीही अतिरिक्त कलमे किंवा कागदपत्रे बंधनकारक नसतील; त्यामुळे, अशीलाद्वारे विशिष्ट स्वीकृतीच्या अधीन असतील.

10. अशीलाने खाते उघडताना आणि त्यानंतर 'खाते उघडण्याच्या प्रपत्रात' पुरविलेल्या माहितीत, परिसमापन विनंती अर्ज/नादारी विनंती अर्ज किंवा त्याच्या क्षमतेवर परिणाम करणाऱ्या कोणत्याही न्यायालयीन वादासह कोणत्याही बदलांबद्दल सदस्याला ताबडतोब लेखी अधिसूचित करावे. अशीलाने नियतकालीन तत्त्वावर सदस्याला आर्थिक माहिती पुरवावी/अद्यतन करावी.

11. A. वित्तीय करारातील अन्याय्य अटींचे संरक्षण**

   a. वाटाघाटी न केलेल्या करारातील एखादी अन्याय्य अट निरर्थक असेल.

   b. एखादी अट अन्याय्य आहे जर ती –

      i. अशीलाला नुकसान पोहोचवण्यासाठी, वित्तीय करारातील पक्षांच्या अधिकार व दायित्वांमध्ये ठळक असंतुलन निर्माण करत असेल; आणि

      ii. सदस्याच्या कायदेशीर हिताचे संरक्षण करण्यासाठी वाजवीपणे आवश्यक नसेल.

   c. एखादी अट अन्याय्य आहे हे ठरवताना विचारात घेण्याच्या घटकांमध्ये पुढील गोष्टींचा समावेश होतो –

      i. वित्तीय करारांतर्गत ज्या वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवांचे स्वरूप हाताळले जात आहे;

      ii. अटीच्या पारदर्शकतेची व्याप्ती;

**कमॉडिटी एक्सचेंजेसद्वारे देऊ केले जात असलेले करार

      iii. समान वित्तीय उत्पादने किंवा वित्तीय सेवांसाठी इतर वित्तीय करारांशी ह्या अटीची अशीलाला किती मर्यादेपर्यंत तुलना करता येईल; आणि

      iv. संपूर्ण वित्तीय करार आणि ज्या इतर कराराच्या अटींवर तो अवलंबून आहे.

   d. एखादी अट पारदर्शक आहे जर –

      i. जी अशीलाला समजेल अशा वाजवीपणे साध्या भाषेत मांडलेली आहे;

      ii. वाचनीय आहे आणि स्पष्टपणे सादर केलेली आहे; आणि

      iii. अटीचा परिणाम होणाऱ्या अशीलासाठी सहज उपलब्ध आहे.

   e. जर एखाद्या वित्तीय करारातील एखादी अट मुद्दा 11.A.c अंतर्गत अन्याय्य असल्याचे ठरवले गेले तर, त्या अन्याय्य अटीविना तो वित्तीय करार ज्या मर्यादेपर्यंत अंमलात आणता येणे शक्य असेल तोपर्यंत करारातील उर्वरित अटींद्वारे पक्ष बांधील राहणे चालू राहील.

11.B.

a. "वाटाघाटी न केलेला करार" म्हणजे एक असा करार, ज्याच्या अटींबाबत, मुद्दा 11.C. (खाली दिलेला) व्यतिरिक्त वित्तीय करारातील पक्षांमध्ये वाटाघाटी झालेल्या नाहीत आणि ज्यांमध्ये पुढील गोष्टींचा समावेश होतो –

   i. एक वित्तीय करार ज्यामध्ये, अशीलाच्या तुलनेत, वित्तीय कराराच्या अटी ठरविण्याचे भरीवपणे जास्त वाटाघाटी सामर्थ्य हे सदस्याकडे आहे; आणि

   ii. एक प्रमाणित करार स्वरूप.

b. "एक प्रमाणित करार स्वरूप" म्हणजे एक असा वित्तीय करार जो अशीलासाठी भरीवपणे वाटाघाटी न करण्यायोग्य आहे, मुद्दा 11.C. मध्ये असलेल्या अटींशिवाय.

c. जरी वित्तीय कराराच्या काही अटींबाबत वाटाघाटी झाल्या असल्या तरी, वित्तीय करार हा वाटाघाटी न केलेला करार समजला जातो जर तसे पुढील बाबींनी सूचित होत असेल –

   i. वित्तीय कराराचे एकूण आणि भरीव मूल्यांकन; आणि

   ii. वित्तीय कराराच्या भोवतीच्या भरीव परिस्थिती

d. एक वित्तीय करार हा वाटाघाटी न केलेला करार आहे अशा दाव्यामध्ये, अन्यथा प्रदर्शित करण्याचा भार सदस्याचा असेल.

11. C.

a. एखाद्या वित्तीय करारातील अटीला वरील गोष्टी लागू होत नाहीत जर ती –

   i. वित्तीय कराराची विषय वस्तू विषद करत असेल;

   ii. वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय करारांतर्गत असलेल्या वित्तीय सेवेसाठी अदा करण्याची किंवा देय असलेली किंमत निश्चित करते आणि ग्राहकाला ती स्पष्टपणे उघड करून सांगितलेली आहे; किंवा

   iii. कोणत्याही कायदा किंवा नियमनांतर्गत आवश्यक आहे किंवा तिला व्यक्तपणे परवानगी आहे.

b. 11.C अंतर्गतची सूट अशा अटीला लागू होत नाही जी अशा रक्कमेच्या प्रदानाशी निगडीत आहे जे कोणतीही विशिष्ट घटना घडण्याच्या किंवा न घडण्याच्या सापेक्ष आहे.

12. सदस्य आणि अधिकृत व्यक्तीनेने आणि सब-ब्रोकरने खाते उघडण्याच्या प्रपत्रात नमूद केलेल्याप्रमाणे अशीलाचा सर्व तपशील किंवा अशीलाच्या संबंधातील सर्व माहिती गोपनीय पद्धतीने राखावी आणि असे कि कोणत्याही कायदेशीर/नियामक आवश्यकतांखाली गरज असल्याशिवाय ती कोणत्याही व्यक्तीला/ अधिकाऱ्याला उघड करू नये. तथापि, सदस्य त्याच्या अशीलाविषयीची माहिती कोणत्याही व्यक्तीला किंवा अधिकाऱ्याला अशीलाच्या अभिव्यक्त परवानगीने उघड करू शकेल.

13.A. वैयक्तिक माहितीचे संरक्षण आणि गोपनीयता

a. "वैयक्तिक माहिती" म्हणजे अशी कोणतीही माहिती जी ग्राहकाशी संबंधित आहे किंवा जिच्यामुळे प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे ग्राहकाच्या ओळखीचे अनुमान लावता येते आणि ज्यामध्ये पुढील गोष्टींचा समावेश असतो –

   i. नाव आणि संपर्क माहिती;

   ii. जैवमेट्रिक माहिती, व्यक्तींच्या बाबतीत

   iii. वित्तीय उत्पादनांतील व्यवहार किंवा धारणांशी संबंधित माहिती

   iv. वित्तीय सेवांच्या वापराशी संबंधित माहिती; किंवा

   v. अशी माहिती जी विनिर्दिष्ट केली जाऊ शकते.

13.B.

a. सदस्याने –

i. वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवेतील तरतुदीसाठी आवश्यक आहे त्याशिवाय अशिलाशी संबंधित जास्तीची वैयक्तिक माहिती संकलित करू नये;

ii. अशिलाशी संबंधित वैयक्तिक माहितीची गोपनियता राखावी आणि 13.B.b.मध्ये परवानगी असलेल्या व्यतिरिक्त व्यक्तपणे ती त्रयस्थ पक्षांकडे उघड करू नये;

iii. त्याच्याकडे असलेली अशिलाशी संबंधित कोणतीही वैयक्तिक माहिती अचूक, अद्ययावत आणि पूर्ण आहे याची खात्री करण्यासाठी सर्वोत्तम प्रयत्न करावे;

iv. नियामकाने विनिर्दिष्ट केलेल्या कोणत्याही अपवादांच्या अधिन, अशिलांना त्यांच्या वैयक्तिक माहितीमध्ये वाजवी प्रवेश मिळू शकेल याची खात्री करावी; आणि

v. सदस्याकडे असलेली वैयक्तिक माहिती अचूक, अद्ययावत आणि पूर्ण आहे याची खात्री करण्यासाठी अशिलांना त्यांच्या वैयक्तिक माहितीमध्ये सुधारणा करण्याची प्रभावी संधी घेऊ द्यावी.

b. अशिलाशी संबंधित वैयक्तिक माहिती सदस्य त्रयस्थ पक्षाकडे तेव्हाच उघड करू शकतो जर –

i. अशिलाला संमती नाकारण्याची प्रभावी संधी दिल्यानंतर, प्रकटीकरणाबाबत त्याने अशिलाची पूर्व लेखी माहितीपूर्ण संमती मिळवलेली असेल;

ii. केल्या जाणाऱ्या प्रकटीकरणाबाबत अशिलाने आदेश दिले असतील;

iii. नियामकाने प्रकटीकरणास मान्यता किंवा तसा आदेश दिला असेल आणि संबंधित कायदा किंवा नियमनांद्वारे प्रतिबंधित असेल तर अशिलाला अशा प्रकटीकरणाविरुध्द अशा कायदे किंवा नियमनांतर्गत सादर करण्याची संधी दिलेली असेल;

iv. कोणत्याही कायदे किंवा नियमनांतर्गत प्रकटीकरण आवश्यक आहे आणि अशा कायदे किंवा नियमनांद्वारे प्रतिबंध केले नसेल तर अशा कायदे किंवा नियमनांनुसार अशा प्रकटीकरणाविरुध्द सादर करण्याची अशिलाला संधी दिलेली असेल;

v. प्रकटीकरण हे अशिलाच्या वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवेतील तरतुदींशी थेट संबंधित असेल जर, सदस्याने –

1. अशिलाला आगाऊ सूचित केले वैयक्तिक माहिती एखाद्या त्रयस्थ पक्षासह सामायित केली जाऊ शकते; आणि

2. ह्या भागामध्ये आवश्यक आहे त्याच पध्दतीने त्रयस्थ पक्ष वैयक्तिक माहितीची गोपनियता राखेल याची खात्री करण्यासाठीच्या तरतुदी करेल; किंवा

vi. प्रत्यक्ष किंवा संभाव्य फसवणूक, अनधिकृत व्यवहार किंवा दावे यांपासून संरक्षण करण्यासाठी किंवा त्यांना प्रतिबंध करण्यासाठी प्रकटीकरण केले गेले आहे, जर त्रयस्थ पक्षाने ह्या भागांतर्गत आवश्यक असलेल्या वैयक्तिक माहितीची गोपनियता त्रयस्थ पक्षांपासून राखण्याची व्यवस्था केली.

c. “त्रयस्थ पक्ष” म्हणजे संबंधित सदस्या व्यतिरिक्त कोणतीही व्यक्ती, ह्यामध्ये सदस्य ज्या समुहाचा सदस्य आहे त्यात समाविष्ट व्यक्तीचा समावेश होतो.

14.A. प्रारंभी आणि निरंतर दोन्ही प्रकारे न्याय्य प्रकटीकरणाची आवश्यकता

a. माहितीपूर्ण व्यवहारासाठीचा निर्णय घेण्यासाठी आवश्यक असू शकेल अशा माहितीचे न्याय्य प्रकटीकरण केल्याची सदस्याने खात्री करावी.

b. न्याय्य प्रकटीकरण स्थापित करण्यासाठी, माहिती पुढीलप्रकारे प्रदान केली जावी –

   i. अशील वित्तीय करारामध्ये प्रवेश करण्याच्या बऱ्यापैकी आधी, ज्यामुळे अशिलाला माहिती समजण्यासाठी पुरेसा वेळ मिळेल;

   ii. लेखी आणि अशा पध्दतीने जी विशिष्ट श्रेणीतील अशिलाला समजण्याची शक्यता आहे; आणि

   iii. अशिलाला वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवेची इतर समान वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवांसह वाजवी तुलना करता येईल अशा पध्दतीने.

c. वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवेशी संबंधित अशिलाकडे उघड केली जावी अशा माहितीचे प्रकार, ज्यामध्ये पुढील गोष्टींशी संबंधित माहितीचा समावेश होऊ शकतो –

   i. वैशिष्ट्ये, लाभ आणि अशिलाला असलेल्या जोखमींसह वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवेची प्रमुख वैशिष्ट्ये;

   ii. वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवेसाठी अदा करण्याचा मोबदला किंवा ज्या प्रकारे मोबदला मोजला जातो;

   iii. वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय करारातील कोणत्याही अटीचे अस्तित्व, समावेशन किंवा प्रभाव;

   iv. स्वरूप, गुणधर्म आणि सदस्याचे अधिकार ज्यामध्ये ओळख, नियामक स्थिती आणि संलग्नतेचा समावेश होतो;

   v. सदस्याचे संपर्क तपशील आणि सदस्य आणि अशिलादरम्यानच्या पत्रव्यवहारासाठी वापरल्या जाणाऱ्या पध्दती;

   vi. एखादा करार विनिर्दिष्ट कालावधीमध्ये रद्द करण्याचे अशिलाचे अधिकार; किंवा

   vii. कोणत्याही कायदा किंवा नियमनांतर्गत अशिलाचे अधिकार.

14.B.

a. सदस्याकडून वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवा घेणाऱ्या अशिलाला त्याने खालील निरंतर प्रकटीकरणे प्रदान करावी –

   i. अशिलाने प्रारंभी जेव्हा वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवा घेतली तेव्हा 14.A मुद्द्यामध्ये उघड केलेल्या माहिती अंतर्गत आवश्यक असलेले कोणतेही भौतिक बदल;

   ii. अशिलाकडे असलेल्या वित्तीय उत्पादनाच्या स्थिती किंवा कामगिरीशी संबंधित माहिती, जी वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवेतील अधिकार किंवा स्वारस्यांचे मूल्यांकन करण्यासाठी आवश्यक असू शकेल; आणि

   iii. विनिर्दिष्ट केली जाऊ शकते अशी कोणतीही माहिती.

b. निरंतर प्रकटीकरण केले जावे –

   i. कोणताही भौतिक बदल झाल्यापासून वाजवी काळ मर्यादेमध्ये किंवा वाजवी नियतकालीक कालावधी मध्यांतरांना, लागू होत असले त्यानुसार; आणि

   ii. लेखी आणि त्या श्रेणीतील अशिलाला समजेल अशा पध्दतीने.

मार्जीन्स

15. ज्या विभागांमध्ये अशील व्यवहार करतो त्यांना वेळोवेळी लागू असल्याप्रमाणे, सदस्याला किंवा एक्सचेंजला आवश्यक वाटतात अशा किंवा SEBIने निर्देश दिलेला असू शकेल अशा प्रारंभिक मार्जीन्स, विथहोल्डिंग मार्जीन्स, स्पेशल मार्जीन्स किंवा अशाच इतर मार्जीन्सचे अशील प्रदान करेल. सदस्याला संपूर्णपणे एकट्याच्या आणि निखालस स्वेच्छानिर्णयाने अतिरिक्त मार्जीन्स (जरी ती एक्सचेंजेस, किंवा SEBI द्वारा आवश्यक नसतील) वसूल करण्याची परवानगी आहे आणि ठरवून दिलेल्या वेळेच्या आत अशा मार्जीन्सचे प्रदान करण्यास अशील कर्तव्यप्राप्त आहे.

16. अशीलाला हे समजते कि अशीलाद्वारे मार्जीन्सचे प्रदान म्हणजे सर्व देयांचे संपूर्ण समाधान असे गृहित असणे आवश्यक नाही. सातत्याने मार्जीन्स प्रदान केलेली असली तरीही, त्याच्या व्यवहाराच्या व्यवहारपूर्ततेसाठी, करार आदेश देईल/गरज असेल त्याप्रमाणे अशा आणखी रकमांचे प्रदान करण्यास अशील कर्तव्यप्राप्त (किंवा प्राप्त करण्यास अधिकारी) असू शकेल.

व्यवहार आणि व्यवहारपूर्ति

17. अशील कमॉडिटीज/डेरिव्हेटिव्ज करारांच्या खरेदीसाठी किंवा विक्रीसाठी, अशील आणि सदस्य यांनी परस्परात मान्य केल्याप्रमाणे लेखी किंवा प्रपत्रातून किंवा पद्धतीने आदेश देईल तथापि सदस्य खात्री करेल की ह्या विषयातील नियामक आवश्यकतांची पूर्तता झाली आहे. सदस्य अशीलाच्या व्यवहाराचे आदेश देण्याची आणि त्यांवर कार्यवाही केवळ त्या अशीलाला नेमून दिलेल्या युनिक क्लाएंट कोडमध्ये करण्याची, खात्री करेल.

18. सदस्य अशीलाला व्यवहार/व्यवहारपूर्ति चक्र, डिलीव्हरी/प्रदानाचे नियोजन, त्यातील कोणत्याही बदलांची वेळोवेळी माहिती देत राहील, आणि जिथे व्यवहाराची कार्यवाही झाली आहे त्या संबंधित कमॉडिटी एक्सचेंजच्या अशा नियोजनांचे/कार्यपद्धतींचे अनुपालन करणे ही पर्यायाने अशीलाची जबाबदारी असेल.

19. सदस्य खात्री करेल कि अशीलाने जमा केलेले पैसे सदस्य त्याच्या स्वतःच्या किंवा इतर कोणत्याही अशीलाच्या खात्यापेक्षा वेगळ्या स्वतंत्र खात्यात जमा करेल आणि SEBIचे नियम, परिपत्रके, नोटीसेस, मार्गदर्शक तत्त्वे आणि/किंवा एक्सचेंजचे नियम, व्यावसायिक नियम, उपकलमे, परिपत्रके आणि नोटीसेस यात नमूद केलेल्या हेतूव्यतिरिक्त त्याच्या स्वतःसाठी किंवा इतर कोणत्याही अशीलासाठी वापरणार नाही.

20. जिथे एक्सचेंज स्वाधिकारात व्यवहार रद्द करते तेव्हा अशीलाच्या वतीने केलेले सर्व व्यवहार वस्तुतः रद्द सिद्ध होतात. अशा वेळी सदस्य अशीलाबरोबरचा संबंधित करार रद्द करू शकेल.

21. एक्सचेंजवर कार्यवाही केलेले व्यवहार जिथे व्यवहाराची कार्यवाही केली जाते त्या एक्सचेंजेसच्या नियमांच्या, उपकलमांच्या आणि व्यावसायिक नियमांच्या आणि त्याखाली निर्गमित केलेल्या परिपत्रकांच्या/नोटीसेसच्या अधीन असतील आणि एक्सचेंजेसचे नियम, उपकलमे आणि व्यावसायिक नियम आणि त्याखाली निर्गमित केलेल्या परिपत्रकांना/नोटीसेसना प्रभावी करण्याच्या हेतूसाठी जिथे व्यवहाराची कार्यवाही केली जाते त्या एक्सचेंजेस्च्या उपकलमांत आणि व्यावसायिक नियमांत विनिर्दिष्टीत केलेल्या न्यायालयाचा न्यायाधिकार अशा व्यवहारातील सर्व पक्षांनी मान्य केलेला असावा.

वटाव/दलाली

22. अशील सदस्याला वेळोवेळी अस्तित्वात असलेली आणि अशीलाच्या खात्याला, व्यवहारांना आणि सदस्याने अशीलाला दिलेल्या सेवेला लागू असतील त्याप्रमाणे दलाली आणि वैधानिक कर प्रदान करेल. सदस्य संबंधित कमॉडिटी एक्सचेंजेसचे नियम, व्यावसायिक नियम आणि उपकलमे आणि/किंवा SEBIचे नियम यानुसार अनुज्ञेय असलेल्या कमाल दलालीपेक्षा जास्त दलाली आकारणार नाही.

परिसमापन आणि स्थितीचे क्लोज आउट

23. सदस्याच्या इतर हक्कांना (प्रकरण लवादाकडे संदर्भित करण्याच्या हक्कासह) बाधा न येता, अशीलाला समजते कि सदस्य मार्जीन्स किंवा इतर रकमांचे, थकित ऋणांचे वगैरे प्रदान न करण्याबद्दल अशीलाच्या सर्व किंवा कोणत्याही स्थिती परिसमापित करण्यास/क्लोज आउट करण्यास आणि अशा परिसमापनाचे/क्लोज आउटचे उत्पन्न अशीलाच्या, काही असल्यास, दायित्वांसमक्ष /कर्तव्यांसमक्ष समायोजित करण्यास पात्र आहे. अशा परिसमापनाच्या/क्लोज आउटच्या खाती होणारे एखादे आणि सर्व नुकसान आणि आर्थिक आकार अशीलाला लावले जातील आणि तो ते वहन करेल.

24. अशीलाच्या मृत्यूच्या किंवा नादारीच्या प्रसंगात किंवा अशीलाने ज्या कमॉडिटीजच्या खरेदीसाठी किंवा विक्रीसाठी आदेश दिले असतील त्या प्राप्त करण्यासाठी किंवा त्यांच्यासाठी प्रदान करण्यास किंवा त्यांची डिलीव्हरी करण्यास तो अन्यथा असमर्थ ठरल्यास, सदस्य अशीलाचे व्यवहार क्लोज आउट करू शकेल आणि नुकसानाचा, काही असल्यास, अशीलाच्या मालमत्तेसमक्ष दावा करू शकेल. त्यातून उत्पन्न होणाऱ्या अधिशेषासाठी अशील किंवा त्याचे नामनिर्देशिती, उत्तराधिकारी, वारस, आणि अभिहस्तांकिती पात्र असतील. अशीलाने नोंद घ्यावी कि नामनिर्देशितीच्या नावे निधी/कमॉडिटीजचे हस्तांतरण सदस्याद्वारे कायदेशीर वारसांच्या समक्ष वैध कार्यमुक्ती असेल.

विवादांची सोडवणूक

25. सदस्य त्याच्या मार्फत मार्गस्थ केलेल्या व्यवहारांच्या बाबतीत तक्रारींचे निराकरण करण्यात सहकार्य करेल.

26. अशील आणि सदस्य ठेवी, मार्जीन मनी वगैरेंच्या बाबतीतील कोणतेही दावे आणि/किंवा विवाद जिथे व्यवहाराची कार्यवाही झाली त्या एक्सचेंजच्या नियमांप्रमाणे, उपकलमांप्रमाणे आणि व्यावसायिक नियमाप्रमाणे आणि त्याखाली निर्गमित केलेल्या वेळोवेळी अंमलात असलेल्या परिपत्रकानुसार/नोटीसेस प्रमाणे लवादाकडे संदर्भित करतील.

27. अशील/सदस्य समजतात कि अशील/सदस्याच्या विवादाच्या सोडवणूकीसाठी एखाद्या अधिकृत प्रतिनिधीने निर्गमित केलेल्या सूचना, काही असतील तर, सदरहू अशील/सदस्याच्या वतीने व्यवहार करण्यासाठी सदरहू प्रतिनिधीला अधिकार देणाऱ्या पत्रानुसार त्या अशील/सदस्यावर बंधनकारक असतील.

28. आपल्या सर्व अशिलांना पोहोचता येईल असे प्रभावी तक्रार निवारण तंत्र असणे ही प्रत्येक सदस्याची गरज आहे

    a. सदस्याने किंवा त्याच्या वतीने प्रदान केलेल्या वित्तीय उत्पादने किंवा वित्तीय सेवांच्या बाबतीत आपल्या अशिलांकडून तक्रारी प्राप्त करणे आणि त्यांचे निवारण करणे यासाठी सदस्याकडे तंत्र आणि न्याय्य पध्दतीने प्रभावी तंत्र असले पाहिजे.

b. अशिलाबरोबर संबंध प्रस्थापित झाल्याबरोबर आणि अशिलाला ज्यावेळी आवश्यक असू शकेल अशा वेळी सदस्याने अशिलाला पुढील माहिती दिली पाहिजे –

i. कोणत्याही तक्रारींचे निवारण मिळण्याचा अशिलाचा अधिकार; आणि

ii. आपल्या अशिलांकडून तक्रारी प्राप्त करणे आणि त्यांचे निवारण करणे यासाठी सदस्य अनुसरत असलेल्या प्रक्रिया.

29.A. अशिलासाठी सल्ल्याची अनुरूपता

अशिलाच्या संबंधित वैयक्तिक परिस्थिती विचारात घेऊन अनुरूप सल्ला मिळण्याचा अधिकार, जसे की अशिलाच्या वित्तीय परिस्थिती आणि गरजा. हे दायित्व अशा व्यक्तींना लागू होते जे अशिलांना सल्ला देतात आणि असा सल्ला ज्या वित्तीय उत्पादने आणि सेवांना देणे आवश्यक असेल अशा श्रेणी नियामक विनिर्दिष्ट करू शकतो.

a. सदस्याने –

i. अशिलाच्या संबंधित वैयक्तिक परिस्थितींबाबत अचूक आणि पुरेशी माहिती मिळविण्यासाठी सर्वतोपरी प्रयत्न करावे; आणि

ii. अशिलाच्या संबंधित वैयक्तिक परिस्थितीचा योग्य विचार करून दिलेला सल्ला अशिलासाठी अनुरूप असल्याची खात्री करावी.

b. जर सदस्याला हे बऱ्यापैकी उघडपणे दिसत असेल की अशिलाच्या संबंधित वैयक्तिक परिस्थितींबाबतची उपलब्ध माहिती ही अपूर्ण किंवा चुकीची आहे तर, सदस्याने अपूर्ण किंवा चुकीच्या माहितीवर पुढे जाण्याच्या परिणामांबाबत अशिलाला चेतावणी द्यावी.

c. जर अशिलाची असे एखादे वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवा घेण्याची इच्छा असेल जे सदस्याने अशिलासाठी अनुरूप नाही असे ठरवले तर, सदस्याने –

i. आपला सल्ला अशिलाला लेखी आणि अशिलाला समजेल अशा पध्दतीने स्पष्टपणे कळवावा; आणि

ii. अशिलाने विनंती केलेले वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवा कलम 29.A.a ची पूर्तता केल्यावर आणि अशिलाकडून लेखी स्वीकृती मिळवल्यावरच केवळ प्रदान करावे.

30. हितसंघर्ष हाताळणे

अशिलाच्या आणि सदस्याच्या हिताबाबत काही संघर्ष निर्माण झाल्यास, अशिलाच्या हिताला प्राधान्य दिले जावे.

a. सदस्याने –

i. कोणत्याही प्रकारच्या हितसंघर्षांबाबत अशिलाला माहिती द्यावी, यामध्ये अशिलाला सल्ला दिल्याबद्दल सदस्याला मिळालेल्या किंवा मिळण्याचे अपेक्षित असलेल्या कोणत्याही प्रकारच्या मोबदल्याचाही समावेश होतो; आणि

ii. जर सदस्याला पुढील गोष्टींबाबत हितसंघर्ष माहीत असेल किंवा वाजवीरित्या जाणून घेता येत असेल, तर अशिलाच्या हिताला प्राधान्य द्यावे –

1. त्याचे स्वतःचे हीत आणि अशिलाचे हीत; किंवा

2. संबंधित सदस्याचे हीत आणि अशिलाचे हीत, जिथे सदस्य वित्तीय प्रतिनिधी असेल.

b. कलम 16a.i. अंतर्गत असलेली माहिती अशिलाला लेखी आणि अशिलाला समजेल अशा पध्दतीने द्यावी आणि माहिती मिळाल्याची लेखी स्वीकृती पावती अशिलाकडून घेतली जावी.

c. ह्या विभागामध्ये, "विवादास्पद मानधन" म्हणजे असा कोणताही आर्थिक किंवा आर्थिकेतर लाभ जो एखाद्या सदस्याने अशिला व्यतिरिक्तच्या व्यक्तींकडून मिळवला आहे, ज्यामुळे त्या परिस्थितीमध्ये सदस्याने अशिलाला दिलेल्या सल्ल्यावर परिणाम होण्याची वाजवी अपेक्षा केली जाऊ शकते.

संबंधांची समाप्ती

31. सदस्याचा कसूर, मृत्यू, राजीनामा किंवा हकालपट्टी किंवा एक्सचेंजने प्रमाणपत्र रद्द करणे यांसह कोणत्याही कारणाने सदस्याचे कमॉडिटी एक्सचेंजवर सभासदत्व रद्द झाल्यास सदस्य आणि अशीलाच्या दरम्यानचे हे संबंध समाप्त केले जातील.

32. सदस्य, अधिकृत व्यक्ती आणि अशील अन्य पक्षांना किमान एक महिना आगाऊ लेखी नोटीस देऊन, अन्य पक्षाला कोणतेही कारण न देता त्यांच्या दरम्यानचे संबंध समाप्त करण्यास पात्र असतील. अशा कोणत्याही समाप्तीचा विचार न करता, या संबंधांच्या समाप्तीच्या पूर्वी करण्यात आलेल्या व्यवहारांतून उद्भवलेले किंवा त्या बाबतीतील सर्व हक्क, दायित्वे आणि कर्तव्ये अस्तित्वात राहतील आणि संबंधित पक्ष किंवा त्यांच्या वारसांवर, कार्यवाहकांवर, प्रशासकांवर, कायेदशीर प्रतिनिधींवर आणि उत्तराधिकाऱ्यांवर, जसे प्रकरण असेल तसे, निहीत असतील/बंधनकारक असतील.

33. अधिकृत व्यक्तीच्या मृत्यूच्या/नादारीच्या किंवा बोर्डाकडील त्याची नोंद रद्द होण्याच्या किंवा कमॉडिटी एक्सचेंजद्वारे अधिकृत व्यक्तीची मान्यता मागे घेतली जाण्याच्या आणि कोणत्याही असेल त्या कारणासाठी, सदस्याद्वारे अधिकृत व्यक्तीबरोबरचा करार समाप्त केला जाण्याच्या प्रसंगात, अशीलाला अशा समाप्तीबाबत कळविण्यात येईल आणि अशील सदस्याचे थेट अशील असल्याचे मानले जाईल आणि अशीलाने सदस्यालाला एक महिन्यापेक्षा कमी नसलेली लेखी सूचना देऊन त्यांचे संबंध समाप्त करण्याचा हेतू कळविल्याशिवाय, सदस्य, अधिकृत व्यक्ती आणि अशीलाला शासित करणारी 'हक्क आणि कर्तव्ये' कागदपत्रे अंमलात असतील तशीच पुढे चालू राहतील.

अतिरिक्त हक्क आणि कर्तव्ये

34. सदस्य आणि अशील SEBIने आणि जिथे व्यवहाराची कार्यवाही करण्यात आली होती त्या संबंधित एक्सचेंजने निर्गमित केलेले नियम, व्यावसायिक नियम, उपकलमे, परिपत्रके, नोटीसेस आणि मार्गदर्शक तत्त्वे यानुसार त्यांच्या खात्यांचा वेळोवेळी ताळमेल घालतील आणि व्यवहारपूर्ति करतील.

35. सदस्य त्याच्या अशिलांना कार्यवाही केलेल्या व्यवहारांसाठी एक्सचेंजद्वारा विहीत केलेला असू शकेल अशा प्रारुपात वेळोवेळी एक कॉंट्रॅक्ट नोट देईल ज्यात आदेश क्रमांक, व्यवहार क्रमांक, व्यवहाराची वेळ, व्यवहाराची किंमत, व्यवहाराची राशी, डेरिव्हेटिव्ज कराराचा तपशील, अशीलाचा कोड, दलाली, लावलेले सर्व आकार वगैरे व्यवहारांच्या सर्व नोंदी असतील आणि इतर सर्व संबंधित तपशील असतील व जो एक्सचेंजने विहीत केलेल्या पद्धतीने आणि वेळेच्या आत भरणे आणि देणे आवश्यक असेल. सदस्य व्यवहाराच्या कार्यावाहीपासून 24 तासांच्या आत हार्ड कॉपीत आणि/किंवा डिजीटल सहीचा वापर करून इलेक्ट्रॉनिक स्वरुपात गुंतवणूकदाराला कॉंट्रॅक्ट नोट पाठवेल.

36. अशीलाने अन्यथा विनिर्दिष्टीत केलेले असल्याशिवाय जिथे व्यवहाराची कार्यवाही करण्यात आली त्या संबंधित एक्सचेंजकडून पेआउटच्या प्राप्ती झाल्यावरआणि जिथे व्यवहाराची कार्यवाही करण्यात आली त्या

संबंधित एक्सचेंजने विहीत केलेल्या असू शकतील अशा अटी आणि शर्तींच्या अधीन, जसे प्रकरण असेल तसे, एक्सचेंजचे नियम, उपकलमे, व्यावसायिक नियम आणि परिपत्रके यांप्रमाणे निधीचा पेआउट करेल किंवा कमॉडिटीजची डिलीव्हरी देईल.

37. सदस्य जिथे व्यवहाराची कार्यवाही केली जाते त्या संबंधित एक्सचेंजद्वारा वेळोवेळी विहीत केलेला असू शकेल अशा नियतकालाने आणि प्रारुपात अशा वेळेच्या आत, त्याच्या प्रत्येक अशीलाच्या संबंधातील निधी आणि कमॉडिटीज उभयतांचे संपूर्ण 'खाते विवरणपत्र' पाठवेल. विवरणपत्रात असेही विधान असेल कि अशील, विवरणपत्रात काही चुका असल्या तर, सदस्याला (स्टॉक ब्रोकर) ते प्राप्त झाल्यापासून जिथे व्यवहार केला गेला त्या संबंधित एक्सचेंजद्वारे वेळोवेळी विहित केलेल्या वेळेत चुका कळवेल. .

38. सदस्य मार्जीन विवरणपत्र अशीलाला दररोज पाठवेल. मार्जीन विवरणपत्रात इतर बाबींबरोबरच, जमा केलले सांपार्श्विक, विनियोग केलेले सांपार्श्विक, आणि सांपार्श्विकाची स्थिती (उपलब्ध शिल्लक/अशीलाकडून येणे) रोख, मुदत ठेव पावत्या (FDRs), बँक गॅरंटी, गोदाम पावत्या, सिक्युरिटीज इ. विभागणीसह तपशील समाविष्ट असावा.

39. अशील सदस्याबरोबर संबंध स्थापित करण्यासाठी आवश्यक ती कायदेशीर क्षमता आणि त्याला तसा अधिकार असल्याची आणि याच्या खालील त्याची कर्तव्ये आणि वचनपत्रे पार पाडण्यास तो सक्षम असल्याची खात्री करेल. अशील जे करू शकेल अशा सर्व व्यवहारांचे अनुपालन करण्याची खात्री करण्याकरिता आवश्यक असलेल्या सर्व कृती अशील असे व्यवहार करण्यापूर्वी पूर्ण करेल.

40. जिथे, एखादा सदस्य त्याचे/ तिचे/ त्यांचे सदस्यत्व परत करतो तिथे, सदस्य काही दावे असल्यास गुंतवणूकदारांनी ते दाखल करण्यासाठी सार्वजनिक सूचना देतो. एक्सचेंजच्या व्यवहार प्रणालीवर केलेल्या व्यवहारांबाबत काही दावा असल्यास, सुनिश्चित कालावधीमध्ये आणि सहाय्यक कागदपत्रांसह अशिल एक्सचेंजकडे दावा दाखल करेल याची खात्री करावी.

41.A. गैरवर्तनापासून संरक्षण ज्यामध्ये दिशाभूल करणारे वर्तन आणि अपमानास्पद वर्तनाचा समावेश होतो

a. वित्तीय उत्पादने किंवा वित्तीय सेवांशी निगडीत अन्याय्य पध्दतींना प्रतिबंध आहे.

b. “अन्याय्य वर्तन” म्हणजे सदस्य किंवा त्याच्या वित्तीय प्रतिनिधीची अशी कृती किंवा दोष ज्याचा माहितीपूर्ण संमती घेण्याच्या अशिलाच्या क्षणतेवर ठळक परिणाम होतो किंवा होऊ शकतो आणि ज्यामध्ये पुढील गोष्टींचा समावेश होतो –

i. कलम 41.B अंतर्गत दिशाभूल करणारे वर्तन

ii. कलम 41.C अंतर्गत अपमानास्पद वर्तन

iii. विनिर्दिष्ट केली जाऊ शकतील अशी इतर उत्पादने.

41.B.

a. एखादा घटक ठरविण्याबाबत सदस्य किंवा त्याच्या वित्तीय प्रतिनिधीचे वर्तन दिशाभूल करणारे मानले जाते जर त्यामुळे अशिलाला व्यवहाराचा असा निर्णय घ्यावा लागू शकतो जो अशिलाने अन्यथा घेतला नसता आणि ह्या वर्तनामध्ये पुढील गोष्टींचा समावेश होतो –

i. अशिलाला चुकीची किंवा सदस्य किंवा त्याच्या वित्तीय सल्लागाराला ती माहिती खरी असल्याचा विश्वास नाही अशी माहिती देणे; किंवा

ii. फसव्या विषयाबाबत अशिलाला अचूक माहिती प्रदान करणे.

b. 41.B.a अंतर्गत एखादे आचरण दिशाभूल करणारे आहे का हे ठरवण्यामध्ये, खालील घटकांचा "निर्धारक घटक" म्हणून वापर करावा –

i. वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवेच मुख्य वैशिष्ट्य, यामध्ये त्याची वैशिष्ट्ये, लाभ आणि अशिलाला असलेल्या जोखमींचा समावेश होतो;

ii. विशिष्ट वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवेबाबतची अशिलाची गरज किंवा अशिलाबाबत त्याची अनुरूपता;

iii. वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवेसाठी अदा करण्याचा मोबदला किंवा ज्या प्रकारे तो मोबदला मोजला जातो ती पध्दत;

iv. वित्तीय करारातील कोणत्याही संज्ञेचे अस्तित्व, वर्जन किंवा प्रभाव, जी त्या वित्तीय कराराच्या विषयामध्ये भौतिक संज्ञा आहे;

v. सदस्याची ओळख, नियामक स्थिती आणि संलग्नीकरणांसह त्याचे स्वरूप, गुणधर्म आणि अधिकार; आणि

vi. कोणत्याही कायदा किंवा नियमांतर्गत अशिलाचे अधिकार.

41.C.

a. वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवांच्या बाबतीत सदस्य किंवा त्याच्या वित्तीय प्रतिनिधीचे वर्तन अपमानास्पद आहे जर –

i. त्यामध्ये बळजबरी किंवा अयोग्य प्रभावाच्या वापराचा समावेश होतो; आणि

ii. त्याची कारणे किंवा अशिलाने अन्यथा जो व्यवहारात्मक निर्णय घेतला नसता तो घेण्यास अशिलाला भाग पाडणे.

b. एखादे वर्तन बळजबरी किंवा अयोग्य प्रभावाचे आहे का हे ठरविण्यासाठी खालील गोष्टींचा विचार केला जावा –

i. वर्तनाची वेळ, स्थान, स्वरूप किंवा चिकाटी;

ii. धमकावणाऱ्या किंवा अपमानास्पद भाषेचा किंवा वर्तनाचा वापर;

iii. वित्तीय उत्पादन किंवा वित्तीय सेवेच्या बाबतीत अशिलाच्या निर्णयावर परिणाम होऊ शकतो अशा अशिलाच्या कोणत्याही विशिष्ट दुर्दैवी घटनेची किंवा परिस्थितीची पिळवणूक, ज्याबाबत सदस्याला माहीत आहे;

iv. सदस्याने लादलेले कोणतेही कराराबाहेरील अडथळे जिथे अशिलाला वित्तीय करारांतर्गत अधिकार वापरण्याची इच्छा आहे, यामध्ये पुढील गोष्टींचा समावेश होतो –

v. वित्तीय करार रद्द करण्याचा अधिकार;

vi. दुसऱ्या वित्तीय उत्पादनास किंवा दुसऱ्या सदस्याकडे स्विच करण्याचा अधिकार आणि

vii. कोणतीही कारवाई करण्याची धमकी, ती धमकी कोणत्या परिस्थितीमध्ये दिली गेली आहे त्यानुसार.

इलेक्ट्रॉनिक कॉंट्रॅक्ट नोट (ECN)

42. अशीलाने इलेक्ट्रॉनिक स्वरुपातील कॉंट्रॅक्ट नोट प्राप्त करण्याचा पर्याय स्वीकारला, तर तो सदस्याला उचित इमेल आयडी (अशिलाने तयार केलेला) पुरवेल (कृपया जोडपत्र 3 च्या परिशिष्ट A चा संदर्भ घ्या). सदस्याने खात्री करावी की ह्या विषयामध्ये जारी केलेले सर्व नियम/व्यावसायिक नियम/उपकलमे/परिपत्रके एकत्रित केलेली असतील. इमेल आयडी मधील कोणताही बदल अशील सदस्याला प्रत्यक्ष पत्र पाठवून कळवेल. अशीलाने इंटरनेट व्यवहाराचा पर्याय स्वीकारला असेल, तर इमेल आयडीच्या बदलाची विनंती अशीलाच्या विशिष्ट आयडी आणि पासवर्डच्या सुरक्षित ॲक्सेसमार्फत करता येऊ शकेल.

43. इमेलमार्फत पाठविलेली ECN डिजीटल सही केलेली, एन्क्रिप्टेड आणि ढवळाढवळ न करता येणारी असेल आणि IT अधिनियम, 2000 च्या तरतूदींचे अनुपालन करणारी असेल याची सदस्य खात्री करेल. इमेल मार्फत पाठवलेली ECN जोडपत्र म्हणून पाठवली असेल, तर जोडपत्र म्हणून पाठवलेली फाइलसुद्धा डिजीटल सही, एन्क्रिप्शन आणि ढवळाढवळ न करता येणारी करून सुरक्षित केलेली असेल.

44. अशीलाने नोंद घ्यावी कि सदस्याला बाउन्स्ड मेल अधिसूचना प्राप्त न होणे म्हणजे अशीलाच्या इमेल आयडीवर कॉंट्रॅक्ट नोटची डिलीव्हरी झाली असा अर्थ असेल.

45. IT अधिनियम, 2000 चे अनुपालन करून ECN आणि इमेलची पोचपावती एक्सचेंजने विहीत केलेल्या पद्धतीने आणि SEBI/कमॉडिटी एक्सचेंजेने वेळोवेळी निर्गमित केल्याप्रमाणे अस्तित्वात असलेले नियम/परिपत्रके/मार्गदर्शक तत्त्वे यानुसार सदस्य सॉफ्ट आणि ढवळाढवळ न करता येण्या़ऱ्या स्वरूपात राखून ठेवेल. डिलीव्हरीचा पुरावा म्हणजेच कॉंट्रॅक्ट नोट पाठवताना प्रणालीने निर्माण केलेले लॉग रिपोर्ट सदस्याद्वारे SEBI/ कमॉडिटी एक्सचेंजेसद्वारे जारी केलेल्या अस्तित्वात असलेल्या नियम/परिपत्रके/ मार्गदर्शक तत्वांच्या अधीन विनिर्दिष्टीत केलेल्या कालावधीसाठी राखून ठेवले जातील. लॉग रिपोर्ट अशीलाला न पोचलेल्या कॉंट्रॅक्ट नोटचा/फेटाळलेल्या किंवा बाउन्स्ड बॅक झालेल्या इमेल्सचा तपशील पुरवेल. बाउन्स्ड मेल्स अधिसूचना मिळाल्याची खात्री करण्यासाठी सदस्य नेहमी SEBIच्या/कमॉडिटी एक्सचेंजेसच्या अस्तित्वात असलेल्या नियम/परिपत्रके/मार्गदर्शक तत्वांच्या अधीन ठरवून दिलल्या वेळेच्या आत सर्व आवश्यक पावले उचलेल.

46. जे अशील कॉंट्रॅक्ट नोट इलेक्ट्रॉनिक स्वरुपात प्राप्त करण्याचा पर्याय निवडत नाहीत त्यांना प्रत्यक्ष पद्धतीने कॉंट्रॅक्ट नोट पाठविणे सदस्य सुरू ठेवेल. जेव्हा केव्हा ECN अशीलाला पोचलेल्या नसतील किंवा अशीलाच्या इमेल आयडी द्वारे फेटाळण्यात (मेल बाउन्स होणे) आलेल्या असतील, त्या त्या वेळी सदस्य SEBI/कमॉडिटी एक्सचेंजेसच्या अस्तित्वात असलेल्या नियमने/नियम उपकलमे, व्यावसायिक नियम आणि परिपत्रकांच्या अधीन ठरवून दिलेल्या वेळेच्या आत अशीलाला प्रत्यक्ष कॉंट्रॅक्ट नोट पाठवेल आणि अशा प्रत्यक्ष कॉंट्रॅक्ट नोटच्या डिलीव्हरीचा पुरावा राखून ठेवेल.

47. अशीलाला ECN कम्युनिकेशन व्यतिरिक्त, सदस्य त्याच वेळी त्याच्या नेमून दिलेल्या वेबसाइटवर, जर असेल, एका सुरक्षित मार्गाने ECN प्रसिद्ध करेल आणि अशीलाला संबंधित ॲक्सेस सक्षम करेल आणि ह्या हेत्वर्थ, तो अशीलाला कॉंट्रॅक्ट नोट इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने जतन करण्याच्या आणि/किंवा त्याची प्रिन्ट आउट काढून घेण्याच्या पर्यायासह एक विशिष्ट यूजर नेम आणि पासवर्ड प्रदान करेल.

48. जो अशील इलेक्ट्रॉनिक स्वरूपात कॉन्ट्रॅक्ट नोट मागतो त्यासाठी मिळवलेले इलेक्ट्रॉनिक कॉन्ट्रॅक्ट नोट (ECN) घोषणापत्र. हे घोषणापत्र अशिलाने रद्द करेपर्यंत वैध राहील.

कायदे आणि न्यायक्षेत्र

49. या दस्तऐवजात ठरवून दिलेल्या विशिष्ट हक्कांव्यतिरिक्त, सदस्य, अधिकृत व्यक्ती आणि अशील, ज्या एक्सचेंजमध्ये व्यवहार करण्याची अशील निवड करेल त्या एक्सचेंजचे नियम, उपकलमे आणि व्यावसायिक नियम आणि त्याखील निर्गमित करण्यात आलेली परिपत्रके/नोटीसेस किंवा SEBIचे नियम आणि नियमने यांच्या अधीन सदस्य किंवा अशीलाला असू शकतील असा इतर हक्कांचा वापर करण्यास पात्र आहेत.

50. या दस्तऐवजातील तरतूदी सदैव सरकारी अधिसूचना, SEBIने निर्गमित केलेले कोणतेही नियम, मार्गदर्शक तत्त्वे आणि परिपत्रके/नोटीसेस आणि जिथे व्यवहारांची कार्यवाही केली जाते त्या संबंधित कमॉडिटी एक्सचेंजच्या वेळोवेळी अंमलात असू शकतील अशी परिपत्रके, नियम, व्यावसायिक नियम आणि उपकलमांच्या अधीन असतील.

51. सदस्य आणि अशील आर्बिट्रेशन अँड कन्सिलिएशन अधिनियम, 1996 खाली लवादाने दिलेल्या कोणत्याही निर्णयाचे पालन करतील. तथापि, कोणताही एक पक्ष लवादाच्या निर्णयाने समाधानी नसेल तर अपीलाची तरतूद आहे.

52. या दस्तऐवजात वापरलेल्या परंतु, यात व्याख्या न केलेल्या शब्दांचा आणि अभिव्यक्तींचा अर्थ, संदर्भानुसार अन्य असणे आवश्यक असल्याशिवाय, तोच असेल जो एक्सचेंजेस/SEBIचे नियम, उपकलमे, नियमने/व्यावसायिक नियम आणि त्याखाली निर्गमित करण्यात आलेल्या परिपत्र/नोटीसेसमध्ये त्यांना ठरवून देण्यात आलेला आहे.

53. सदस्याने भर टाकलेली कोणतीही अतिरिक्त स्वेच्छेची/अनिवार्य नसलेली कलमे/दस्तऐवज एक्सचेंजेस/ SEBIचे नियम/व्यावसायिक नियम/ नोटीसेस/परिपत्रके यांचा भंग करणारे नसावेत. अशा स्वेच्छेच्या कलमांतील/दस्तऐवजा(जां)तील कोणताही बदल 15 दिवस आधीच्या सूचनेने करण्यात यावा. एक्सचेंजेस/SEBIने विनिर्दिष्टीत केलेल्या हक्क आणि कर्तव्यातील कोणतेही बदलसुद्धा अशीलांच्या नजरेला आणून दिले जावेत.

54. यातील पक्षांच्या हक्कांत आणि कर्तव्यांत SEBIच्या नियमांतील बदलांच्या परिणामी किंवा जिथे व्यवहारांची कार्यवाही केली जाते त्या संबंधित कमॉडिटी एक्सचेंजच्या उपकलमांतील, नियमांतील आणि व्यावसायिक नियमांतील बदलांमुळे बदलले गेले तर, असे बदल या दस्तऐवजात नमूद केलेल्या पक्षांच्या हक्कांतील आणि कर्तव्यांतील बदल म्हणून यात अंगीकृत करण्यात आले आहेत असे मानण्यात यावे.

55. सदस्यांनी दर महिन्याला आपल्या अशिलांना खात्याचे विवरणपत्र पाठवणे आवश्यक आहे.

सदस्याद्वारे अशीलाला पुरविण्यात आलेली इंटरनेट आणि वायरलेस तंत्रज्ञानावर आधारित सुविधा (*'हक्क आणि कर्तव्य'* दस्तऐवजा(जां)त नमूद केलेली सर्व कलमे लागू असतील. त्या व्यतिरिक्त, याठिकाणी नमूद केलेली कलमेसुद्धा लागू होतील.)

1. मोबाइल फोन, डेटा कार्ड सहित लॅपटॉप, वगैरे अशा इंटरनेट प्रोटाकॉल (IP) चा वापर करणाऱ्या साधनांचा समावेश असेल अशा वायरलेस तंत्रज्ञानाच्या वापरामार्फत इंटरनेट आधारित व्यवहार (IBT) आणि कमॉडिटीजचा व्यवहार पुरविण्यास सदस्य पात्र आहे. सदस्याने SEBI आणि एक्सचेंजेस वेळोवेळी विनिर्दिष्टीत करू शकतील अशा वायरलेस तंत्रज्ञानाचा वापर करून इंटरनेट आधारित व्यवहारांना/ कमॉडिटीच्या व्यवहारांना लागू होतील अशा सर्व आवश्यकतांचे अनुपालन करावे.

2. अशील कमॉडिटीजमध्ये गुंतवणूक करण्यास/व्यवहार करण्यास इच्छुक आहे आणि त्या हेत्वर्थ, अशील एका इंटरनेट आधारित व्यवहाराच्या सुविधेचा किंवा वायरलेस तंत्रज्ञानामार्फत कमॉडिटीजचा व्यवहार करण्याच्या सुविधेचा वापर करण्यास इच्छुक आहे. सदस्य त्याची IBT सेवा अशीलाला पुरवेल, आणि अशील SEBI/एक्सचेंजेसच्या तरतूदी आणि सदस्याच्या IBTवर विनिर्दिष्टित केलेल्या अटी आणि शर्तींवर आणि त्यांच्या अधीन, जर त्या एक्सचेंजेस/SEBIने विहीत केलेल्या नियमांना अनुसरून असतील तर, सदस्याच्या IBT सेवेचा लाभ घेईल.

3. सदस्याने वायरलेस तंत्रज्ञान/इंटरनेट किंवा इतर कोणत्याही तंत्रज्ञानामार्फत कमॉडिटीजच्या व्यवहाराशी संबंधित वैशिष्ट्ये, जोखमी, जबाबदाऱ्या, कर्तव्ये आणि दायित्वे यांची अशीलाला जाणीव करून द्यावी.

4. सदस्याने अशीलाला जाणीव करून द्यावी कि सदस्याची IBT प्रणाली सुरवातीला स्वतःच पासवर्ड निर्माण करते आणि एक्सचेंजेस/SEBIने विहीत केलेल्या नियमांना अनुसरून ठरवून दिल्याप्रमाणे त्याचे पासवर्ड धोरण आहे.

5. यूजर नेम आणि पासवर्ड गोपनीय आणि सुरक्षित ठेवण्यासाठी अशील जबाबदार असेल आणि कोणत्याही व्यक्तीने सदस्याच्या IBT प्रणालीद्वारे अशीलाचे यूजर नेम आणि/किवां पासवर्ड वापरून दिलेल्या सर्व आदेशांसाठी आणि व्यवहारांसाठी अशील एकट्यानेच जबाबदार असेल, त्या व्यक्तीला तसे करण्याचा अधिकार असो वा नसो. तसेच अशीलाला जाणीव आहे कि ऑर्डर रुटेड प्रणालीमार्फत वायरलेस तंत्रज्ञानाच्या मार्गाने इंटरनेट व्यवहार/कमॉडिटीजमधील व्यवहारांसाठी अधिकृतता तंत्रज्ञाने आणि सुरक्षा उपाय आवश्यक आहेत आणि कर्मचारी आणि सदस्याचे डीलर्स यांच्यासहित कोणत्याही तिसऱ्या पक्षाला अशीलाचा आणि/किंवा त्याच्या अधिकृत प्रतिनिधीचा पासवर्ड उघड न करण्याची खात्री करण्याचे वचन देतो.

6. अशील पासवर्ड विसरला, सदस्याच्या IBT प्रणालीत दोष आढळले, विसंगति आढळली/संशय आला/त्याच्या यूजर नेम/ पासवर्ड/ खात्याद्वारे अनधिकृत वापर झाल्याचे आढळे तर अशा अनधिकृत वापराचा संपूर्ण तपशील, तारीख, पद्धत आणि अशा अनधिकृत वापराच्या अनुषंगाने केलेले व्यवहार वगैरे सदस्याला ताबडतोब लेखी अधिसूचित करेल.

7. वायरलेस तंत्रज्ञानाच्या मार्गाने इंटरनेटवरून/कमॉडिटीज व्यवहाराचे आदेश मार्गस्थ करण्यासाठी सेवेचा लाभ घेण्याशी संबंधित असलेल्या जोखमींची अशीलाला जाणीव आहे आणि त्या त्याला समजल्या आहेत आणि अशीलाच्या यूजरनेम/पासवर्डने कोणत्याही पद्धतीने केलेल्या कोणत्याही आणि सर्व कृतींसाठी अशील पूर्णपणे जबाबदार आणि उत्तरदायी आहे.

8. सदस्य आदेश/व्यवहाराची पुष्टी अशीलाला त्याच्या विनंतीवरून इमेलमार्फत पाठवेल. अशीलाला जाणीव आहे कि आदेश/व्यवहाराची पुष्टी वेब पोर्टलवरून पुरविण्यात आलेली आहे. अशील वायरलेस तंत्रज्ञानाचा वापर करून व्यवहार करत असेल तर, सदस्य आदेश/व्यवहाराची पुष्टी अशीलाच्या उपकरणावर पाठवेल.

9. अशीलाला जाणीव आहे कि इंटरनेट वरून व्यवहार करण्यात अनेक अनिश्चीत घटक आणि क्लिष्ट हार्डवेअर, सॉफ्टवेअर, प्रणाली, संवादाच्या वाहिन्या, पेरिफेरल्स, वगैरे सामील असतात, ज्यात व्यत्यय येणे आणि ते स्थानभ्रष्ट होणे शक्य आहे. सदस्य आणि एस्क्चेंज, सदस्याची IBT सेवा कोणत्याही व्यत्ययाविना अशीलाला सर्व काळ उपलब्ध असेल असे कोणतेही निवेदन करत नाहीत किंवा हमी देत नाहीत.

10. सदस्याच्या IBT प्रणालीचे कोणतेही प्रलंबन, व्यत्यय, अनुपलब्धता किंवा चुकीचे कार्य, किंवा एक्सचेंजची सेवा किंवा प्रणाली किंवा अशीलाच्या/सदस्याच्याच्या/एक्सचेंजच्या बाजूने, सदस्य/एक्सचेंजेसच्या नियंत्रणाबाहेरील कोणत्याही कारणासाठी कोणताही दुवा/प्रणाली बंद पडण्यामुळे त्याच्या आदेशाची कार्यवाही न होणे यासाठी अशीलाचा एक्सचेंज किंवा सदस्याच्या विरोधात कोणताही दावा असणार नाही.